

Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің Шымкент қаласы бойынша департаментінің қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау нәтижелері бойынша анықтама

Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы №12 бұйрығымен бекітілген «Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» бұйрықты (бұдан әрі – Қағидалар) орындау мақсатында Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің Шымкент қаласы бойынша департаментінің (бұдан әрі – Департамент) қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілді.

1. Ішкі талдау жүргізудің негізі және кезеңі

Департамент қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің негізі – Департамент басшысының 2026 жылғы 21 қыркүйектегі №25 Н/Қ «Департамент қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу туралы» бұйрығы, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг нәтижелері.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу нәтижелері бойынша талдамалық анықтама әзірленді.

Ішкі талдауды жүргізуге қатысқан тұлғалар:

- Телғараев Төлеген Тұртайұлы – Департамент басшысы – Шымкент қаласы бойынша мемлекеттік бақылау жөніндегі бас мемлекеттік инспектор;

- Усенова Каламкас Бейсенқызы – бас маман – Шымкент қаласы бойынша мемлекеттік бақылау жөніндегі мемлекеттік инспектор;

- Жантай Еңлік Қалдыбекқызы – бас маман – Шымкент қаласы бойынша мемлекеттік бақылау жөніндегі мемлекеттік инспектор;

- Шокишалова Алтынай Маликқызы – бас маман – Шымкент қаласы бойынша мемлекеттік бақылау жөніндегі мемлекеттік инспектор.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілген кезең: 2026 жылғы 28 қыркүйек.

Талданған кезең: 2026 жылғы 5 қаңтардан 30 маусымға дейінгі аралық.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау мынадай бағыттар бойынша жүргізілді:

1. Департаменттің қызметіне әсер ететін нормативтік құқықтық актілердегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2. Департаменттің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау, оның ішінде:

1. кадрларды басқару, оның ішінде кадрлар тұрақтылығы мен ауысымдылығы;

2. мүдделер қақтығысын реттеу;

3. мемлекеттік қызметтер көрсету;

4. рұқсат беру функцияларын жүзеге асыру;

5. бақылау функцияларын жүзеге асыру;

6. ұйымдастырушылық және басқарушылық қызметтен туындайтын өзге де мәселелер.

2. Талданатын объект туралы жалпы мәліметтер

Департамент Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитетінің аумақтық бөлімшесі болып табылады және техникалық реттеу мен өлшем бірлігін қамтамасыз ету салаларында мемлекеттік бақылауды жүзеге асырады.

Департамент өз қызметін Қазақстан Республикасының Конституциясына, заңдарына, Қазақстан Республикасы Президентінің және Үкіметінің актілеріне, өзге де нормативтік құқықтық актілерге, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрінің міндетін атқарушының 2019 жылғы 25 шілдедегі

№9 бұйрығымен бекітілген Департамент туралы ережеге сәйкес жүзеге асырады.

Департаменттің орналасқан жері: Шымкент қаласы, А.Диваев көшесі, №148 ғимарат.

3. Нормативтік құқықтық актілердегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау

«Департаменттің қызметіне әсер ететін нормативтік құқықтық және құқықтық актілердегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау» бағыты бойынша Департаменттің қызметін реттейтін нормативтік құқықтық және құқықтық актілер зерделенді.

Атап айтқанда:

1. Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексі, 2023 жылғы 1 шілдедегі өзгерістер мен толықтыруларымен;

2. Қазақстан Республикасының «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» кодексі, 2023 жылғы 1 шілдедегі өзгерістер мен толықтыруларымен;

3. Қазақстан Республикасының «Техникалық реттеу туралы» Заңы, 2023 жылғы 19 сәуірдегі өзгерістер мен толықтыруларымен;

4. Қазақстан Республикасының «Өлшем бірлігін қамтамасыз ету туралы» Заңы, 2023 жылғы 19 сәуірдегі өзгерістер мен толықтыруларымен;

5. Қазақстан Республикасының «Сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу туралы» Заңы, 2023 жылғы 19 сәуірдегі өзгерістер мен толықтыруларымен;

6. Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Сауда және интеграция министрінің 2022 жылғы 14 наурыздағы № 139-НҚ және Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2022 жылғы 15 наурыздағы № 24 бірлескен бұйрығы «Өлшем бірлігін қамтамасыз ету саласындағы тәуекел дәрежесін бағалау өлшемшарттарын және тексеру парақтарын бекіту туралы», 2023 жылғы 13 маусымдағы өзгерістерімен;

7. Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Сауда және интеграция министрінің 2022 жылғы 14 наурыздағы № 140-НҚ және Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2022 жылғы 15 наурыздағы № 23 бірлескен бұйрығы «Қазақстан Республикасының сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу туралы заңнамасының сақталуы

бойынша тәуекел дәрежесін бағалау өлшемшарттарын және тексеру парақтарын бекіту туралы», 2023 жылғы 12 маусымдағы өзгерістерімен;

8. Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2016 жылғы 25 шілдедегі № 575 және Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2016 жылғы 29 шілдедегі № 351 бірлескен бұйрығы «Бағалы металдар мен асыл тастардан жасалған зергерлік және басқа да бұйымдарды өткізу саласында тәуекел дәрежесін бағалау өлшемшарттарын және тексеру парағын бекіту туралы», 2023 жылғы 13 маусымдағы өзгерістерімен.

Жүргізілген талдау нәтижесінде Департаменттің қызметін реттейтін нормативтік құқықтық актілердің талаптары зерделеніп, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің туындауына ықпал етуі мүмкін нормалар қаралды.

4. Ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметтегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау

4.1. Қызметкерлерді басқару, оның ішінде кадрлар тұрақтылығы Департаментте штат бойынша 4 қызметкер бірлігі (бір басшы мен үш бас маман) қарастырылған.

2026 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Департаменттегі қызметкерлердің нақты саны – 4 бірлік.

4.2. Мүдделер қақтығысын реттеу

Талдау жүргізілген кезеңде Департамент қызметкерлерінің жеке мүдделері мен олардың лауазымдық міндеттерін тиісінше орындауына ықпал етуі мүмкін жағдайлар, сондай-ақ мүдделер қақтығысына әкелетін фактілер анықталған жоқ.

4.3. Мемлекеттік қызметтер көрсету

Департамент туралы ережеге сәйкес, талдау объектісінің қызметіне мемлекеттік қызметтер көрсету функциялары жатпайды.

Осыған байланысты мемлекеттік қызметтер көрсету саласында сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

4.4. Рұқсат беру функцияларын жүзеге асыру

Департамент туралы ережеге сәйкес, талдау объектісінің қызметіне рұқсат беру функцияларын жүзеге асыру кірмейді.

Осыған байланысты рұқсат беру функцияларын іске асыру саласында сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

4.5. Бақылау функцияларын жүзеге асыру

Бақылау функцияларын жүзеге асыру барысында сыбайлас жемқорлық сипатындағы бұзушылықтар анықталған жоқ.

4.6. Ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметтен туындайтын өзге де мәселелер.

Департаментте азаматтар мен заңды тұлғалардың өтініштері мен хабарламаларын қабылдауға арналған «32-14-81» сенім телефоны жұмыс істейді.

Департамент тарапынан бұқаралық ақпарат құралдарымен тұрақты байланыс орнату және ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізу бойынша жүйелі жұмыстар атқарылады.

Талданған кезеңде бұқаралық ақпарат құралдарында Департамент қызметкерлеріне қатысты сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары жөніндегі жарияланымдар тіркелген жоқ.

4.7. Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау

2026 жылғы 5 қаңтардан 30 маусымға дейінгі кезеңде Департаментте жеке және заңды тұлғалардың өтініштері Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексінің талаптарына сәйкес қаралды.

Өтініштерді қарау тәртібі бойынша бұзушылықтар анықталған жоқ.

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі жұмыстар

2026 жылдың басынан бері Департамент қызметкерлері сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өткізілген семинарларға, кездесулерге және дөңгелек үстелдерге қатысты.

Атап айтқанда:

- «Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер»;
- «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың талаптары және мемлекеттік қызметшілердің әдеп нормаларын сақтауы»;
- «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру»;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама нормаларын және сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат тұжырымдамасының бастамаларын түсіндіру;
- мемлекеттік қызметшілердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелеріне, сондай-ақ Департаменттің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтауға арналған семинарларға қатысты.

Сонымен қатар, Департамент қызметкерлері Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігінің құрылымдық бөлімшелерімен өткізілген Әдеп жөніндегі комиссияның отырыстарына, сондай-ақ Шымкент қаласы әкімдігінің Әдеп жөніндегі уәкілі өткізген семинарлар мен дөңгелек үстелдерге қатысты.

6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг нәтижелері

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг нәтижелеріне сәйкес, талдау объектісінің қызметкерлері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін қылмыстық немесе әкімшілік жауапкершілікке тартылмаған.

Департамент қызметкерлері мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру барысында Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексінің, Қазақстан Республикасының «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» кодексінің және өзге де нормативтік құқықтық актілерді, Департаменттің қызметін реттейтін жекелеген нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік бақылау функцияларын жүзеге асыруы, кадрлық қамтамасыз етілуі, мүдделер қақтығысын реттеу, жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл талаптарын басшылыққа алады.

Департаменттің қызметін реттейтін нормативтік құқықтық және құқықтық актілерге тұрақты негізде мониторинг жүргізіледі.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг нәтижесінде Департаменттің қызметін реттейтін жекелеген нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталмады.

Осыған байланысты сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг нәтижелері негізінде Департамент қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу туралы шешім қабылданды.

7. Қорытынды

Жүргізілген ішкі талдау нәтижесінде Департаменттің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметі, мемлекеттік бақылау функцияларын жүзеге асыруы, кадрлық қамтамасыз етілуі, мүдделер қақтығысын реттеу, жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бағытындағы жұмыстары зерделенді.

Талдау барысында бақылау функцияларын жүзеге асыру кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары мен мүдделер қақтығысының нақты фактілері анықталмады.

Сонымен бірге, Департамент қызметін реттейтін нормативтік құқықтық актілерді тұрақты түрде талдау және олардың талаптарын практикалық қолдану барысында сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің туындауына ықпал етуі мүмкін факторларды уақтылы анықтау қажеттілігі белгіленді.

8. Ұсыныстар

1. Осы талдамалық анықтаманы Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитетіне Қағидалардың 14-тармағына сәйкес қарау үшін жолдау.

2. Департаменттің қызметін реттейтін нормативтік құқықтық және құқықтық актілерге сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау мақсатында тұрақты негізде мониторинг жүргізу.

3. Мемлекеттік бақылау функцияларын жүзеге асыру кезінде Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасы талаптарының сақталуын қамтамасыз ету.

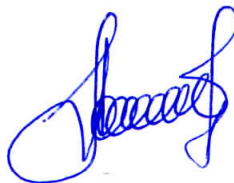
4. Департамент қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама талаптарын сақтау және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алу мәселелері бойынша ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын тұрақты негізде жалғастыру.

Департамент басшысы

Т.Телғараев

Ішкі талдау жүргізген бас маман

Ә.Әбиев